

Jan van Krieken in jarige Rozijnenkorf

Deventer Dagblad, 19 september 1973

Deventer, Goetiek De Rozijnenkorf, Assenstraat 4, bestaat drie jaar. Normaal gesproken is dat niet direct een eerbiedwaardige leeftijd. Trouwens, en gelukkig, mevrouw Cor Arbouw-van Welzen is ook nooit van plan geweest met haar galerie-boetiek (dus: goetiek) iets plechtigs en eerbiedwaardigs te maken. Opzet was, is en blijft: een plezierige, drempelvrije gelegenheid om kunst te zien en te kopen. Geen jacht op grote namen, wel altijd goede tot zeer goede kwaliteit en zeer redelijke prijzen.

Wanneer ik nu mijn niet feilloze doch wel redelijk scherpe geheugen raadpleeg, dan ontdek ik nóg iets bijzonders aan die derde Rozijnenkorf-verjaardag. Met uitzondering van Kunst Rondom in de Openbare Leeszaal en (onder enig voorbehoud) de Muntentoren, is het de enige Deventer expositiegelegenheid van de laatste tien jaar die zonder enige onderbreking – afgezien van een korte zomervakantie – maandelijks een expositie op touw weet te zetten. Bovendien uniek omdat dat allemaal gebeurt zonder een cent gemeenschapsgeld.

Drie jaar volhardend exposeren is natuurlijk geen enkele aanleiding voor B en W om bloemen te sturen. Maar misschien zou eindelijk de B of één der W's eens binnen kunnen lopen en er niet letterlijk aan voorbij gaan. Dat kost geen cent en is goud waard. Onze beeldende (oudere) kunst geïnteresseerde wethouder van financiën zal dit laatste stellig volmondig kunnen beamen.

De derde Rozijnenkorf-verjaardag wordt gevierd met een expositie van kleurpotloodtekeningen gemaakt door tekenaar Jan van Krieken uit Nijmegen (tot donderdag 18 oktober). Deze tentoonstelling bewijst eens te meer hoe volwassenen De Rozijnenkorf – naar leeftijd immers pas een galerie-peuter – wel is.

Jan van Krieken (om en bij de dertig, opgeleid aan de Arnhemse Academie, zelfstandig werkzaam), geeft zijn tekeningen bewust geen namen en wil er, even nadrukkelijk, ook geen tekst en uitleg aan geven: Ieder moet het maar voor zichzelf ontdekken". Men zal zo langzamerhand wel weten dat ik over het algemeen deze uitgangspunten deel. Beeldende kunst hoeft niet "iets" voor te stellen of een "naam" te hebben, maar moet de kans krijgen helemaal voor zichzelf te spreken en elk mens persoonlijk aan te spreken. Dat maakt het de kijker (beschouwer, geïnteresseerde) natuurlijk niet makkelijker, maar wel méér de moeite waard.

Bij het werk van Jan van Krieken moet u van mij dan ook, nóg minder dan bij andere exposities, geen soort rapportcijfer verwachten. Wel kan ik u vertellen dat ik door dit werk steeds meer geboeid raakte en zulks te sterker naarmate ik er meer raadsels in ontdekte. Ik zal er stellig nog vaker heengaan.

Heel in het algemeen kunnen wel een paar dingen gezegd worden. Onmiskenbaar is Van Krieken niet alleen een knap, maar ook een uiterst fijngevoelig, door en door menselijk tekenaar. Een kunstenaar, geloof ik, die ten diepste geraakt is door de warboel die we – om een term uit de rechtspraak te lenen – Ieder voor zich zowel als gezamenlijk en in vereniging" van de wereld en de maatschappij maken. Die niettemin probeert deze warboel voor en van zichzelf en anderen op een logisch en/of bespottelijk rijtje te zetten. Dat leidt dan tot de meest fantastische, sprookjesachtige en/of grimmige tekeningen.

Tekeningen die zelfs de knapste en veelzijdigste dr. Zielknijper niet kan verklaren. Tekeningen die aan zo'n verklaring trouwens ook dood zouden gaan. Elementen die je veelvuldig bij Van Krieken vindt, zijn ogen, schelpdieren, staafvormen (van lucifers tot draadnagels), blokken, lijnen, korrels. Alles met een verrassend behoedzaam gebruik van tinten.

Als gebruikelijk enkele persoonlijke voorkeuren. Op het rijtje af, zonder voorrang, zoals ze in de Rozijnenkorf hangen. Helemaal aan het begin (links) het blad met drie variaties op een klokhuis, verderop het blad met de vrij doodgewone lucifers en daaronder een rij wonderlijke wezens die ontstaan als je de lucifers helemaal af laat

branden. Voorts, aan de achterwand, de tekening die ik zelf “haven” of “zeegezicht” noem: een veer dat een schip kan zijn, vergroeide gestapelde schelpen die me doen denken aan een sloep of een rondvaartboot en een schaakspelpaard dat zowel een admiraal als een Amerikaanse dure toerist kan zijn. Tenslotte, heel anders, het zelfportret op de tafel.

Zoek het maar uit, zult u me verwijten. D o e t u dat dan ook alstublieft. De Rozijnenkorf is, op de zondag na, elke middag open van twee tot zes, op vrijdagavond ook van zeven tot negen. De tekeningen zijn er, afhankelijk van het formaat, in twee prijzen: fl 185 en fl 275 (r.k.h.).